

b.7. Wyposażenie

Pierwotne elementy wyposażenia wnętrza, ze względu na liczne przekształcenia i adaptacje, a także dostosowywanie obiektu dla potrzeb kolejnych właścicieli uległy znacznemu przekształceniu lub zniszczeniu.

Zachowane zostały nieliczne, z bardzo ograniczonego ze względu na pełnioną funkcję wyposażenia, elementy pochodzące z czasów budowy obiektu z ok. poł. XIX wieku /1844 - 1846/: sklepienia piwnic, sklepienia i stropy wyższych kondygnacji, schody głównej klatki schodowej, stolarka drewniana drzwi głównych i drewniano – metalowa drzwi do cel, galerie na wspornikach wraz z pomostami, posadzki lastrykowe, cementowe i częściowo drewniane, a przede wszystkim wystrój elewacji korpusu głównego, ryzalitu i wież z detalem architektonicznym.

Zachowane zostały również elementy wyposażenie w części pomieszczeń, pochodzące z późniejszych remontów takie jak żeliwne grzejniki czy prycze. Elementy te, ze względu na pełnioną wcześniej funkcję oraz planowany sposób zagospodarowania obiektu dla potrzeb Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki posiadają wartości historyczne i zabytkowe.

Stan zachowania.

Poza, w części zachowaną stolarką drzwiową wewnętrzną i zewnętrzną, wydzielonymi klatkami schodowymi, schodami, posadzkami, drzwiami głównymi i drzwiami stalowymi do cel, galeriami na wspornikach i pomostami, posadzkami lastrykowymi i cementowymi, w części wystrojem i detalem architektonicznym elewacji /opracowanymi w ramach wcześniejszych podrozdziałów/ wszystkie pozostałe elementy wystroju i wyposażenia obiektu nie zachowane lub zniekształcone w ramach prowadzonych na bieżąco remontów i adaptacji.

Prace związane z planowaną obecnie zmianą sposobu użytkowania, chociaż z nieznacznym stopniem ingerencji we wnętrze zabytku winny być poprzedzone projektem adaptacji i aranżacji tej części wnętrza, które ulegną zmianie dla potrzeb rozszerzonej funkcji oświatowo - kulturalnej, poprzedzonym analizą historyczną z wykorzystaniem dostępnych i zachowanych materiałów ikonograficznych.

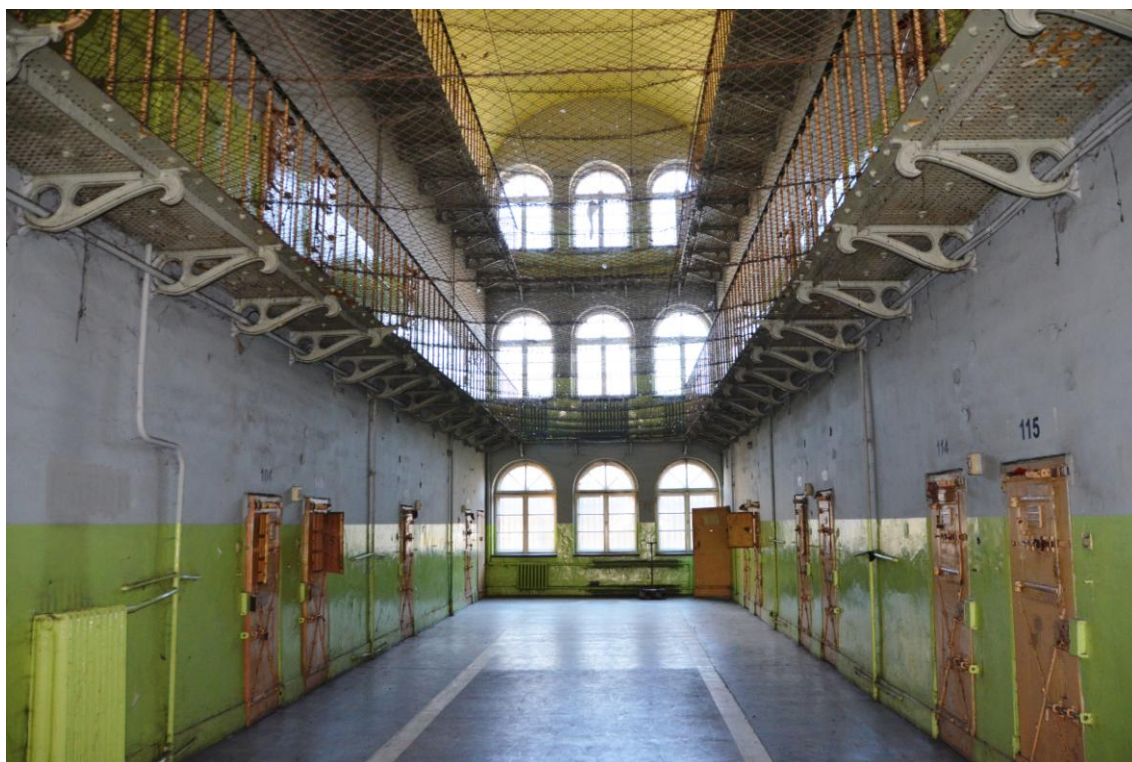
Ma to na celu przede wszystkim zachowanie charakteru obiektu penitencjarnego, z wykorzystaniem wszystkich elementów o wartościach naukowych, historycznych i artystycznych.

Stolarka drzwiowa czy okienna niezachowana, znana jest w części z istniejącego materiału ikonograficznego, który powinien posłużyć jako materiał wyjściowy do opracowywania projektu.

W dostatecznym stanie są ściany zewnętrzne ze zniszczonymi, wtórnymi tynkami i elementy wystroju detalu architektonicznego elewacji – zniekształcone wielokrotnymi naprawami, z wadliwymi uzupełnieniami, zafalszowaną formą.

Elementy wystroju wymagają konserwacji i częściowej rekonstrukcji na podstawie zachowanych elementów i analogii z detalem i wystrojem obiektów reprezentacyjnych o stylistyce neorenesansowej.

Detal architektoniczny nieistniejący, a znany z zachowanych wzorów lub ikonografii należy odtworzyć.

181. Kalisz. Dawne więzienie. Ul. Łódzka nr 2. Budynek penitencjarny. Zachowane elementy wyposażenia przestrzeni wspólnej – posadzka lastryko, galerie z pomostami na dwóch kondygnacjach, stolarka wewnętrzna do cel odosobnienia.

182. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Wnętrze na poziomie kondygnacji przyziemia z zachowanymi elementami wyposażenia – pomosty galeryjne na ozdobnych wspornikach, z siatkami zabezpieczającymi.

183. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Wnętrze na poziomie kondygnacji przyziemia z zachowanymi galeriami i wtórnymi balustradami.

184. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Wnętrze na poziomie kondygnacji pięter z zachowanymi galeriami, sklepione kolebkowo.

185. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Wnętrze na poziomie kondygnacji piętra z zachowanymi elementami wyposażenia – podłogi stalowe pomostów komunikacyjnych – przejścia między traktami.

186. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek penitencjarny. Wnętrze na poziomie kondygnacji piętra z zachowanymi elementami podłóg wykładanymi blachą stalową w korytarzach klatki schodowej. Podstopnice schodów ryflowane.

III.c. Wnioski do założeń adaptacyjnych uwzględniające historyczną funkcję i wartości zabytkowe obiektu.

Po przeprowadzeniu analizy stanu zachowania budynku penitencjarnego ze szczególnym uwzględnieniem wystroju zewnętrznego elewacji, pod względem konserwatorskim stwierdza się jej niedostateczny stan, a w przypadku stanu zachowania tynków i detali zły. Przeprowadzone dotychczas prace zabezpieczające mające na celu min. wymianę pokrycia dachu, częściową wymianę obróbek blacharskich, prace remontowe, wzmocnienie fundamentów czy wymianę stolarki są pracami o charakterze bieżącym, chroniącymi obiekt do czasu rozpoczęcia właściwych prac remontowo – konserwatorskich. Przeprowadzone w latach 50 - 70 – tych XX wieku, a szczególnie w latach 90 – tych do pocz. XXI w. prace związane z remontem części elewacji, czy przekształceniem wnętrza, wymianą stolarki okiennej na stolarkę współczesną przyczyniły się do zniekształcenia obiektu.

W związku z docelowym przeznaczeniem obiektu i poszerzeniem funkcji reprezentacyjnej /oświatowo – kulturalnej/ czy gastronomicznej konieczne będzie przeprowadzenie kompleksowych prac remontowo - konserwatorskich elewacji wraz z rekonstrukcją części elementów. Prace budowlane i konserwatorskie w związku z planowaną przebudową i zmianą funkcji wykonywane będą jednocześnie w zakresie odtworzenia i rekonstrukcji elementów zniszczonych na podstawie zachowanych wzorów i materiału ikonograficznego oraz koniecznych prac inwentaryzacyjnych i projektowych zachowanych elementów obiektu ze szczególnym uwzględnieniem elewacji i zniszczonego detalu architektonicznego. Prace te są niezbędne w celu wyeksponowania i przywrócenia obiektowi jego cennych walorów historycznych, architektonicznych i artystycznych.

Zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania obiektu z poszerzeniem funkcji oświatowo – kulturalnej i gastronomicznej przy tworzonym w ramach jednego zespołu Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki uwzględni jego wartości zabytkowe poprzez:

- oparcie wszelkich prac remontowo – budowlanych i konserwatorskich na projekcie architektoniczno – budowlanym i konserwatorskim, ze szczególnym uwzględnieniem elementów wystroju architektonicznego elewacji, poprzedzonym analizą architektoniczno – konserwatorską i uzgodnionym przez służby konserwatorskie
- prowadzenie prac przez konserwatorów o specjalnościach właściwych dla specyfiki obiektu i pod nadzorem konserwatorskim, przez osoby posiadające kwalifikacje do prowadzenia prac przy zabytkach, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury w sprawie prowadzenia prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i badań archeologicznych.
- zachowanie w niezmienionym kształcie bryły i elewacji obiektu z elementami rekonstruowanymi i dopuszczalnymi zmianami koniecznymi w celu wprowadzenia podstawowej funkcji oświatowo – kulturalnej oraz poszerzenia istniejącej funkcji - gastronomicznej.

Wszelkie planowane prace w ramach rozbudowy i przebudowy obiektu rozpatrywane będą na etapie koncepcji ze względu na preferowanie rozwiązań

jak najmniej ingerujących w zabytkową strukturę obiektu, a jednocześnie spełniającą preferowane przez właściciela funkcje użytkowe.

- konserwacja, rekonstrukcja lub dostosowanie pod względem konserwatorskim do poszerzonej funkcji wszystkich elementów charakteryzujących się wartościami historycznymi, artystycznymi, naukowymi czy architektonicznymi min. stolarki okiennej i drzwiowej, formy schodów wewnętrznych, posadzek, i in. na podstawie zachowanych wzorów i materiałów ikonograficznych.
- zastosowanie materiałów uzasadnionych historycznie, naturalnych do prowadzenia prac, stosowanie tynków renowacyjnych, wapiennych, stolarki drewnianej, alternatywnie stolarki stalowej, okładzin lastrico, ceramicznych lub kamiennych.
- zachowanie wszystkich istniejących, historycznych elementów wystroju elewacji, po przeprowadzeniu niezbędnych prac rekonstrukcyjno - remontowych i konserwatorskich.
- zachowanie rangi obiektu reprezentacyjnego po przebudowie i zmianie sposobu jego użytkowania, bez negatywnej z punktu widzenia konserwatorskiego, ingerencji w zabytkową strukturę obiektu.
- powiązanie budynku penitencjarnego z dziedzińcem wewnętrznym i pozostałymi obiektami wnętrza dziedzińca.

III.c. D. WIĘZIENIE - BUDYNEK ADMINISTRACYJNY - opis inwentaryzacyjny i zagospodarowanie.

Budynek administracyjny, pierwotnie mieszczący też pomieszczenia aresztu śledczego wzniesiony został w latach 1844-1846 na terenie przedmieścia Tyniec. Data budowy obiektu przyjmowana na lata 1844-1846 została potwierdzona w zachowanych materiałach opisowych, kartograficznych i ikonograficznych. Budynek o charakterze „pałacowym” zbudowany został w stylu neorenesansowym, charakterystycznym dla historyzującej architektury obronnej tego okresu /więzienie/.

Wzniesiony został wg projektu Henryka Marconiego i współpracy ucznia Marconiego – Franciszka Tournelle, autora późniejszej nadbudowy wieży kościoła p.w. św. Mikołaja w Kaliszu.

187. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na elewację frontową z przylegającym z obu stron murem więzienia od strony południowo – zachodniej, od ul. Łódzkiej.

188. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na elewację frontową z przylegającym z obu stron murem więzienia od strony północno – zachodniej, od strony głównego szlaku komunikacyjnego - ul. Łódzkiej.

189. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na elewację północną od strony wewnętrznego dziedzińca z przylegającym z obu stron murem więzienia – widok od strony północnej.

190. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na elewację podwórzową /północno - wschodnią/ z przylegającym do ryzalitu /apsydy/ łącznikiem komunikującym budynek administracyjny z penitencjarnym.

191. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na elewację podwórzową /północno - wschodnią/ z przylegającym do ryzalitu /apsydy/ łącznikiem komunikującym budynek administracyjny z penitencjarnym.

Budynek wzniesiony przez H. Marconiego przy powstającej wówczas ulicy Łódzkiej elewacją frontową wysuniętą nieznacznie przed lico muru flankowany dwoma warownymi basztami ogrodenia, zwrócony został na zachód w kierunku ulicy Łódzkiej i poprzedzony wgłębnym portykiem i reprezentacyjnymi schodami. Pierwotnie schody prostopadle usytuowane w stosunku do elewacji, po 1940 roku przekształcone.

Elewacja tylna zwrócona została w kierunku wschodnim na dawny dziedziniec, pierwotnie zapewne również w części ogród, połączona z budynkiem penitencjarnym nadwieszonym na filarach łącznikiem.

Elewacje boczne /szczytowe/ od strony południowej i północnej pierwotnie analogiczne, obecnie znacznie przekształcone, dochodzą do pełnego ogrodenia zespołu więziennego.

Elewacje budynku tynkowane, bogato zdobione detalem architektonicznym odwołującym się do stylistyki neorenesansowej, obecnie częściowo zubożonym i zniekształconym. Niemniej jednak i w tym obiekcie architekt zastosował swoistą

„fasadowość”, którą cechowało swoiste podejście do architektury. I tu też w realizacji projektu nastąpiło zakłócenie równowagi pomiędzy wielkością i masywnością brył /obiekty penitencjarny ale też administracyjny/, a drobnym detalem o wątych, linearnych profilach, nieproporcjonalnych do skali elewacji /boniowanie, rysunek detalu nadproży otworów okiennych i in./.

Elewacje budynku o podobnym, architektonicznym sposobie opracowania, w części zniekształcone, z późniejszymi przebudowami. Budynek założony na planie regularnym, nawiązującym w kształcie do prostokąta wydłużonego na osi wschód-zachód, z trzytraktowym układem pomieszczeń, o obecnie nieznacznie przekształconych wnętrzach. Obiekt dwukondygnacyjny, z poddaszem użytkowym, osadzony na wysokich piwnicach.

Bryła budynku zwarta, nakryta niskim dachem czterospadowym, elementy ryzalitu trzyspadowym, pierwotnie z iglicami.

Budynek wraz z wewnętrznym dziedzińcem oraz budynkiem penitencjarnym tworzą zespół reprezentacyjny dawnego więzienia przekształcanego obecnie na centrum edukacji, oświaty, kultury i funkcji rekreacyjnych.

Zespół ten współtworzy również wysokie, zróżnicowane ogrodzenie – mur z basztami i reprezentacyjną bramą wjazdową.

Budynek administracyjny obecnie nieużytkowany.

b.1. Opis konstrukcyjno – materiałowy i stanu zachowania.

ustalony na podstawie szczegółowych oględzin obiektu, bezpośrednich oględzin podstawowych elementów konstrukcyjnych i materiałowych zabytku, dostępnych materiałów inwentaryzacyjnych, oględziny bez szczegółowego rozpoznania /odkrywki/ - elementy konstrukcyjne poza zakresem opracowania,

Fundamenty murowane z kamienia polnego łamanego i cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapienno – cementowej, uzupełnianej gruzem ceglanym, o zróżnicowanych szerokościach tak jak fundamenty ścian wewnętrznych. Fundamenty osadzone na gruntach i piaskach gliniastych, prawdopodobnie nasypowych. Głębokość posadowienia fundamentów poniżej posadzki nieznana .
Ściany piwnic budynku administracyjnego murowane o podłużnym układzie konstrukcyjnym, z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej i wapienno – cementowej. Ściany zewnętrzne piwnic o zróżnicowanych grubościach 84,80, 78

i 73 cm, natomiast wewnętrzne grubości 90, 88, 65, 60, 77 cm i ścianki działowe /30, 17 cm/. Ściany piwnic od zewnątrz tynkowane tynkiem wapiennym barwionym w masie, cementowo – wapiennym i strukturalnym silikatowym, wewnątrz wapiennym i cementowo – wapiennym. Od strony zewnętrznej w partii cokołowej na całym obwodzie obiektu zachowany szeroki, prosty gzyms wieńczący. Gzyms cokołu pokryty wtórnymi, w tym cementowymi nawarstwieniami zniekształcającymi profil zwieńczenia.

Stan zachowania

Ściany fundamentowe i ściany piwnic, po wykonanych naprawach i wzmocnieniach nieznacznie, powierzchniowo zawilgocone, zapewne z powodu braku skutecznej izolacji przeciwwilgociowej fundamentów. Wątpliwości budzi również stopień sprawności instalacji odprowadzającej wodę deszczową.

Zły wpływ na stan zachowania fundamentów i ścian piwnic ma również miejscowe pokrycie ich powierzchni zaprawą cementową lub mleczkiem cementowym. Dotyczy to również wtórnej, zewnętrznej partii cokołowej. Brak widocznych śladów rozwarstwień, spękań czy osiadania w licu zewnętrznym partii cokołowej.

192. *Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na cokół fundamentowy przy schodach głównych – płyty posadzki ryflowane, wyprawa cokołu zniekształcona, wtórna.*

193. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na cokół fundamentowy przy narożu południowo – zachodnim z wtórnymi nawarstwieniami i przekształceniami.

194. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na cokół fundamentowy od strony południowo – wschodniej, od wewnętrznego dziedzińca d. ogrodu, z wtórnymi otworami okiennymi.

195. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na cokół fundamentowy od strony północno – zachodniej, od wewnętrznego dziedzińca gospodarczego, z wtórnymi otworami okiennymi i przybudówką.

196. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Widok na cokół fundamentowy od strony północno – wschodniej, od wewnętrznego dziedzińca gospodarczego między budynkiem administracyjnym a penitencjarnym.

197. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze piwnic – zachowane częściowo tynki wewnętrzne. Posadzka cementowa, wtórna.

198. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze piwnic – zachowane szczątkowo oryginalne tynki wewnętrzne. Posadzka cementowa, wtórna, w części zachowane drewniane podłogi.

199. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze piwnic – zachowane oryginalne tynki wewnętrzne. Posadzka cementowa, wtórna, w części zachowane posadzki ceramiczne pod wtórnymi cementowymi.

200. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze piwnic – nie zachowane oryginalne tynki wewnętrzne, istniejące wtórne. Posadzka cementowa, wtórna.

Ściany parteru, piętra i użytkowego poddasza murowane z cegły ceramicznej pełnej, na zaprawie wapiennej, zewnętrzne, magistralne, jak i wewnętrzne o zróżnicowanych szerokościach.

Ściany parteru z zewnątrz i wewnątrz tynkowane pierwotnie tynkiem wapienno - piaskowym, wtórnie cementowo – wapiennym i miejscami cementowym. Ściany zewnętrzne grubości 68,67 i 65 cm, natomiast wewnętrzne min. wydzielające klatkę schodową grubości 69, 66, 64, 60 cm, a wydzielające pomieszczenia w traktach 48 cm. Pozostałe działowe grubości od 20 do 14 cm. Podcień elewacji frontowej na poziomie parteru budynku – wyniesiony ok. 1,75 m ponad poziom terenu chodnika przy ul. Łódzkiej. Podcień strefy wejściowej zamknięty kolumnadą zlokalizowaną w linii ściany frontowej elewacji w postaci dwóch wolnostojących kolumn oraz symetrycznie po obu stronach półkolumn wtopionych w narożniki lica elewacji. Wymiary zewnętrzne ścian podcienia zróżnicowane, kolumny - szerokość cokołu 79 cm, trzonu 55 cm.

Wtórne ścianki murowane z cegły ceramicznej grub. 30 cm oraz działowe grub. 12 cm, w części wyłożone współczesnymi płytkami ceramicznymi /m.in. sanitariaty/. Ściany piętra o porównywalnych grubościach, zmniejszających się w zależności od wysokości kondygnacji. Ściany wewnętrzne parteru i poddasza obiektu wtórnie malowane farbami klejowymi, emulsyjnymi i olejnymi. Na poddaszu część ścian z okładziną z płyt i in. Ściany kominowe i przewody kominowe murowane z cegły ceramicznej, otynkowane. Zewnątrz ściany budynku administracyjnego zdobione detalem architektonicznym w formie potężnego, wieńczącego gzymsu kroksztynowego z kształtek ceglanych i ciągniętej zaprawy, gzymsami międzykondygnacyjnymi, boniowaniem /zakres w pkt. opracowania – elewacje - detal architektoniczny/. W pomieszczeniach parteru i wyższych kondygnacji nie występowały wewnętrzne dekoracje w formie elementów tynkarskich lub sztukatorskich i in. Obecnie zachowane skromne elementy pierwotnego wyposażenia /pkt. opracowania wnętrze - wyposażenie/. Stan zachowania. Ściany budynku głównego z zewnątrz z częściowo zniekształconym, w części zniszczony detalem architektonicznym /brak przeprowadzenia profesjonalnych prac konserwatorskich/. Ściany zewnętrzne bez widocznych spękań i rys, z odspojonymi tynkami na znacznych powierzchniach, pod względem konstrukcyjnym w stanie dobrym. Ściany

wewnętrzne w stanie dobrym. Kominy w stanie dobrym, pozbawione dekoracyjnych zwieńczeń.

201. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Elewacja południowo – wschodnia z wtórnymi tynkami, pozbawiona części detalu.

202. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Elewacja połud. – zachodnia z wtórnymi tynkami, pozbawiona części wystroju architektonicznego.

203. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Elewacja północno – wschodnia z ryzalitem /apsydą/, z częściowo wtórnymi tynkami, pozbawiona części wystroju lub ze zniekształconym detalem architektonicznym.

204. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze obiektu – ściana holu głównego z wtórnymi tynkami, pozbawiona części detalu /min. opraw otworów drzwiowych/.

205. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Ściany wewnętrzne ryzalitu /apsydy/ od strony północno – wschodniej obiektu z wtórnymi tynkami, pozbawiona części detalu.

Tynki

Zewnątrz pierwotnie tynk wapienny barwiony w masie mączką ceglana, w związku z zastosowaną techniką uzyskano czerwona barwę ścian, potwierdzoną barwą i strukturą zachowanych tynków. Grubość tynku oryginalnego wynosiła 3 – 5 cm, co pozwoliło na wykonanie bezpośrednio w tynku boni i innych elementów kształtujących tektonikę elewacji. Pierwotnie warstwa zewnętrzna tynku wykonana była w technice cyklinowania tynku. Wtórnie elewacja pokrywana była tynkami wapiennymi, cementowo – wapiennymi, tynkami barwionymi, tynkami wapiennymi fakturowymi, szprycą tzw. „baranek”, następnie w wielu miejscach malowano elewacje farbami emulsyjnymi. Prace wykonywane były metodami gospodarczymi, nieprofesjonalnie. Większość tynków wykonywana była w kolejnych okresach eksploatacji, obecnie znaczny stopień destrukcji tynków oryginalnych, nastąpiła utrata walorów estetycznych budynku.

Sklepienia. Stropy

Sklepienia piwnic w tym strop wejścia /podcienie/ murowane z cegły ceramicznej, pełnej na zaprawie wapiennej, łukowe, odcinkowe i kolebkowe z lunetami, oparte na ścianach ceglanych. Pachy sklepień wypełnione zasypem piaskowym do wysokości zwornika sklepienia. Na wysokości wejścia do obiektu i parteru na zasypce ułożone legary drewniane, na nich drewniane podłogi pomieszczeń parteru. W podcieniu wejścia ułożono posadzkę kamienną. Strop wyższych kondygnacji drewniany, belkowy, z masywnych belek drewnianych mocowanych na ścianach nośnych, otynkowany na pełnym deskowaniu i macie trzcinowej. W części pomieszczeń na stropie ułożone podłogi drewniane z tzw. ślepym pułapem

Ponad belkowaniem kolumnady strop podestu klatki schodowej na I piętro budynku. Od strony podcienia wejścia sufit tynkowany na deskowaniu i macie trzcinowej.

Stan zachowania.

Sklepień piwnic dostateczny, z widocznymi powierzchniowymi spękaniami, do oceny technicznej po dokonaniu szczegółowych oględzin, po usunięciu wtórnych tynków w ramach orzeczenia technicznego poprzedzającego projekt architektoniczno - budowlany. Stan zachowania stropów drewnianych: stropy

206. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Sklepienia piwnic w trakcie południowo - wschodnim, z wtórnymi tynkami i przejściami, w których arkady założone na łuku opartym o wycinek koła.

207. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Sklepienia piwnic w trakcie południowo - zachodnim, z wtórnymi tynkami i przejściami, w których arkady założone na łuku opartym o wycinek koła.

208. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Sklepienia piwnic, z wtórnymi tynkami i przejściami sklepiionymi na łuku odcinkowym.

nad parterem części pomieszczeń nieznacznie ugięte, porażone korozją biologiczną i atmosferyczną, powierzchniowo spękane i zarysowane, z miejscowymi śladami zawilgocenia, spowodowanego min. warunkami atmosferycznymi czy wadliwą eksploatacją. Belki zakotwione w murach, pozbawione izolacji przeciwwilgociowej. W części pomieszczeń stropy z odsłoniętą, zniszczoną podsufitką lub wtórnie osłonięte płytami karton - gipsowymi. Ocena techniczna stanu stropów po odkryciu, w tym konstrukcyjnych belek stropowych.

Schody wewnętrzne drewniane, dwubiegowe, konstrukcji ciesielskiej, z masywnych bali drewnianych o dużych przekrojach, z szerokim podestem, z tzw. „duszą”, o stopniach i podstopnicach wpuszczonych w belki policzkowe. Spocznik schodów drewniany, podłoga drewniana z tzw. ślepym pułapem. Stopnie z profilowanymi noskami. Belki policzkowe zewnątrz obwiedzione profilowanymi listwami i centralnie zdobione wypukłą płyciną w formie płaskorzeźbionego rombu. Balustrada schodów drewniana o szerokim, wklęsło – wypukłym profilu. Schody na poddasze drewniane, dwubiegowe, z podestem, policzkowe. Belki policzkowe proste, z wpuszczonymi stopniami i podstopnicami, prostymi. Balustrada drewniana z giętym słupem spocznikowym, wypełniona prostymi szczeblinami, z drewnianą, profilowaną poręczą. Schody do piwnic jednobiegowe, zabiegowe, wylewana betonowe, obłożone lastrico. Balustrada stalowa z prętów stalowych, wtórna.

Schody zewnętrzne. Pierwotne schody wykonane były jako prostopadłe do elewacji, obecne wykonane w latach 1941-1942 jako schody terenowe o głównych biegach równoległych do elewacji, prowadzące z poziomu terenu na poziom podcienia z wejściem reprezentacyjnym.

Stopnie z masywnych granitowych płyt o gabarytach wys. 15 cm x 35-36 x 160 cm; 15x35-36x 79 cm układane naprzemiennie. Stopnie ułożone na podbudowie z betonu na zagęszczonym betonem zasypie piaskowym, od strony budynku schody oparte o ścianę elewacji, od strony zewnętrznej na ścianie oporowej. Ściana oporowa z cegły ceramicznej na fundamencie, oblicowana płytami kamiennymi z piaskowca 34x60 x ok. 5 cm.

Podest główny schodów oraz dwa symetryczne podesty boczne ograniczone są płytami kamiennymi jak stopnice schodów oraz wypełnione są płytami kamiennymi w podziale na $\frac{1}{4}$ szerokości podestów.

Stan zachowania

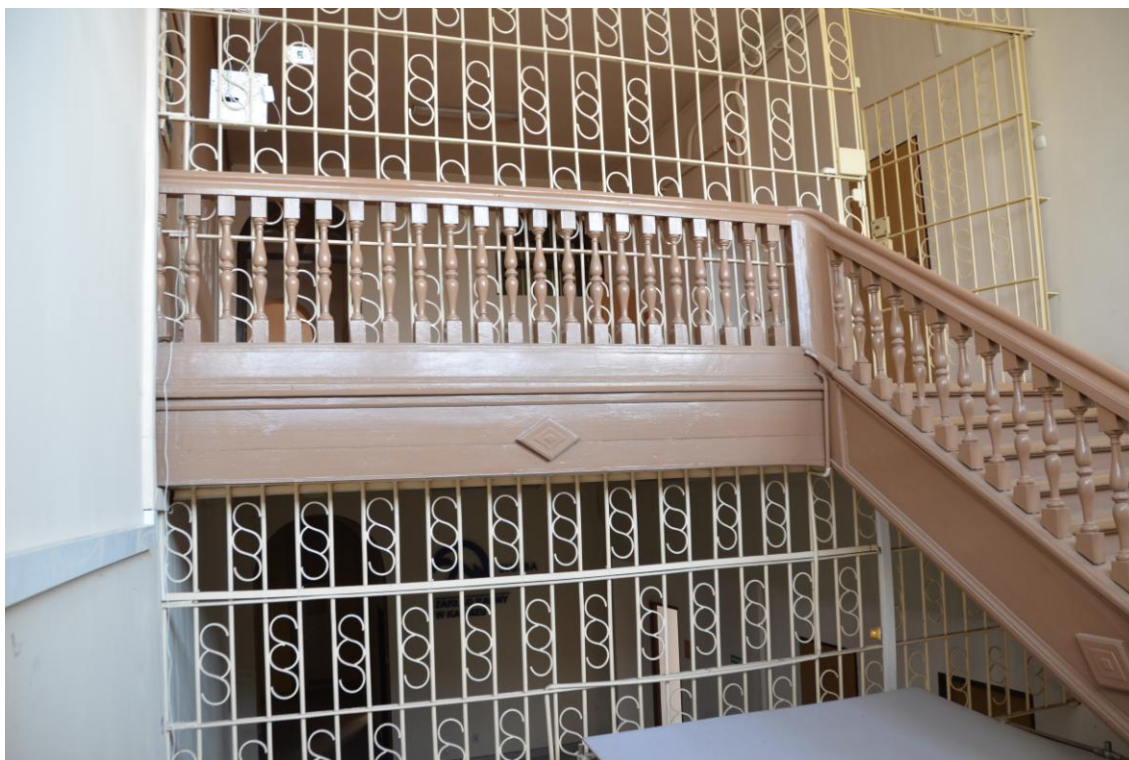
Schody drewniane wewnętrzne w stanie dobrym, po ocenie stanu zewnętrznych elementów drewnianych. Stan zachowania konstrukcji schodów zadowalający, przed przystąpieniem do remontu należy wykonać odkrywki, w celu sprawdzenie stanu zachowania. Wymagane jest sporządzenie ekspertyzy konstrukcyjno – budowlanej oceniającej stan zachowania schodów w zakresie spełniania Warunków Technicznych w Budownictwie. Schody do piwnic w stanie dobrym.

Schody zewnętrzne – masywne stopnie płytowe wykonane z jednolitych płyt kamiennych są niestabilne z powodu wypłukania podbudowy piaskowej, zły stan techniczny, liczne odspojenia elementów schodów, utrata stateczności elementów, w szczególności stopnic. Po częściowym demontażu schodów /w ramach wykonywanego orzeczenia technicznego pracowni W. Kasprzak, P. Wierzbicki – dwie stopnice w biegu prawym odkryto, że na ich spodniej stronie znajdują się kute inskrypcje w języku niemieckim /data 1915/ i druga w języku polskim /1914?/. Pozostałych nie odkrywano – płyty zapewne pochodzą ze zniszczonych miejsc pamięci, pomników lub nagrobków z Kalisza i okolic. Wg opracowania, po 1940 roku włączono Kalisz do III Rzeszy w ramach utworzonego regionu administracyjnego Kraj Warty /Wartheland/, a administracja niemiecka nakazała zburzenie wielu pomników, cmentarzy, w tym stary cmentarz żydowski. Wówczas zlikwidowano również pomnik Legionistów w Szczypiornie, Mauzoleum Legionistów przy ul. Mickiewicza, pomnik 29 Pułku Strzelców Kaniowskich na Pl. św. Józefa.

Odkryte artefakty nie wskazują na ich miejsce pochodzenia – w ramach koniecznych prac remontowo – konserwatorskich niezbędne są badania konserwatorskie, archeologiczne oraz epigraficzne /analiza napisów wykonanych na materiale twardym/ w celu właściwego rozpoznania ich historii. Zachowane bariery schodów zamykające po obu stronach otwartą przestrzeń podcienia między kolumnami a półkolumnami – wtórne, wykonane ok. 1941-42 w związku z przebudową schodów. Ich parametry ergonomiczne nie spełniają aktualnych wymagań warunków technicznych w budownictwie dla budynków użyteczności publicznej, wykonane z kształtowników stalowych walcowanych o przekroju kwadratowym oraz z bednarki. Bariery wykonane w technologii ślusarskiej, z użyciem obróbki maszynowej stali. Pochwyty barier pierwotnie wykonane z drewna, nie zachowane. Wysokość barier ok. 90 cm.

209. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Schody wewnętrzne prowadzące do piwnic z poziomu przyziemia – betonowe, zabiegowe, obłożone lastryko, z wtórną balustradą stalową.

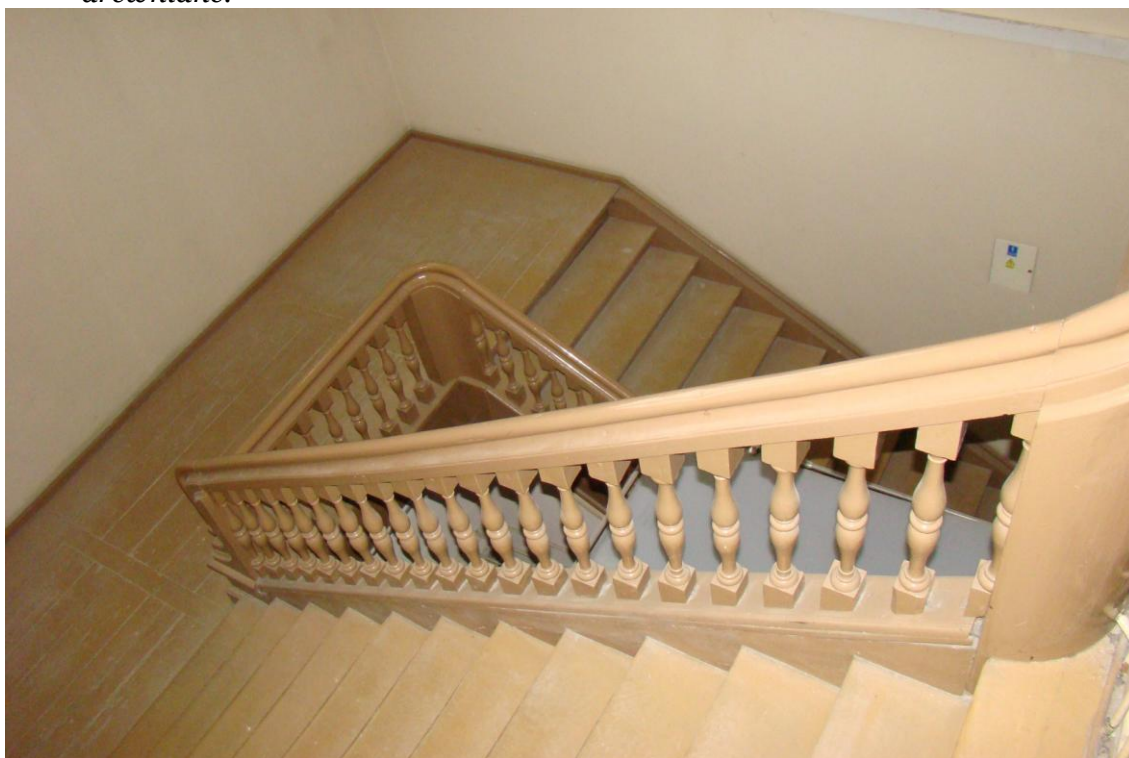
210. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze głównej klatki schodowej. Podest górny zabezpieczony drewnianą tralkową balustradą, belki policzkowe z dekoracją romboidalną.

211. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze głównej klatki schodowej. Podest pośredni zabezpieczony drewnianą tralkową balustradą, podłoga podestów z desek drewnianych, stopnie drewniane.

212. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze głównej klatki schodowej. Podest pośredni zabezpieczony drewnianą tralkową balustradą, podłoga podestów z desek drewnianych, stopnie z noskami, drewniane.

213. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze głównej klatki schodowej. Podest pośredni zabezpieczony drewnianą tralkową balustradą, podłoga podestów z desek drewnianych, dzielona listwami poprzecznymi, stopnie drewniane z wyoblonymi dekoracyjnie noskami.

214. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wnętrze bocznej klatki schodowej prowadzącej na poddasze. Balustrada drewniana, gięta, podłoga podestu z desek drewnianych, stopnie drewniane.

215. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Schody zewnętrzne główne prowadzące do wglębnego portyku elewacji frontowej.

216. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Schody zewnętrzne główne prowadzące do wglębnego portyku elewacji frontowej. Schody z płyt kamiennych o częściowo ryflowanych bokach, balustrada stalowa, wtórna. W części stopnie wyłożone płytami pochodzącymi z pomników nagrobnych.

Nadproża okienne i drzwiowe

Nadproża okienne i drzwiowe murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej.

W zależności od grubości ścian zewnętrznych o zróżnicowanych wymiarach dostosowanych do grubości murów.

W piwnicach nadproża przejść ścian wspierających sklepienia odcinkowe lub kolebkowe założone na łuku odcinkowym, w części rozglifione, otwory przejść piwnicznych sklepienie odcinkowo, wtórne sklepienie płasko. Nadproża otworów okiennych piwnic z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej zamknięte od wewnątrz łukiem odcinkowym, zewnątrz płasko. Nadproże wejścia do piwnic murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie wapiennej założone na łuku odcinkowym.

Otwory okienne – elewacje frontowa i tylna oraz elewacji szczytowych obiektu sklepienie łukiem pełnym /pierwotnie w boniowanych obramieniach/ lub wtórne sklepienie płasko.

W przejściach między pomieszczeniami - szerokie przejścia sklepienie łukami pełnymi /przejścia na I piętrze/ lub wtórne proste. Nadproża wtórnie wykutych przejść wewnętrznych proste. Nadproża głównych drzwi wejściowych sklepienie półkoliście.

Stan zachowania.

Nadproża okienne i drzwiowe pierwotne z czasu budowy obiektu w stanie dość dobrym, nie stwierdzono znaczniejszych spękań i zarysowań, poza sklepieniami arkadowego wejścia ryzalitu i otworów okiennych apsydy. Część nadproży drzwiowych wewnętrznych /wtórne wejścia do pomieszczeń, otwory w ścianach działowych/ prosta.

Konstrukcja więźby dachowej.

Konstrukcja więźby dachowej drewniana o ustroju płatwiowo - krokwiowym, ze ścianką kolankową. Konstrukcja wsparta na dwurzędowej ramie stolcowej wzmocnionej zastrzałami.

Obecna więźba dachowa w części niedostępna, poddasze w części zabudowane. Nad łącznikiem konstrukcja drewniana, płatwiowo – krokwiowa.

Stan zachowania

W części zabudowanej konstrukcja więźby dachowej obiektu niedostępna. Stan zachowania konstrukcji w miejscach dostępnych – dostateczny. Zły stan zachowania wtórnego ocieplenia więźby w miejscach nieużytkowanych.

Pokrycie dachu.

Dach obiektu wraz z zadaszeniem ryzalitu /apsydy/ kryty pierwotnie /materiały ikonograficzne znane z połowy XIX w. , pocz. XX w. i ok. 1920 roku/ arkuszami blachy ułożonej na rąbek stojący. Szczyty i kalenice uszczelnione były pasami blachy.

Obecnie dach kryty blachą tytan – cynkową na pełnym deskowaniu z desek sosnowych. Przed wymianą pokrycia w latach 90 – tych XX w. dach kryty materiałem zróżnicowanym - wtórnie papą ułożoną podwójnie na lepiku, uzupełnieniami z blachy i papy. Kalenica uszczelniona była pasami papy.

Stan zachowania.

Stan pokrycia dachu wraz z pokryciem przybudówek jest dostateczny, po wymianie w latach 90 – tych XX w. Ze względu na przeprowadzone prace w trakcie ostatniego remontu obiektu polegające na remoncie więźby i wymianie pokrycia dachu, zostały zlikwidowane miejsca przecieków oraz uszczelnione partie przy kominach.

Pomimo wymiany pokrycia dachowego jego forma wymaga docelowej wymiany. Rodzaj pokrycia wymaga dostosowania go do bryły i zabytkowego charakteru obiektu. Docelowo prawidłowym pokryciem jest blacha układana w arkuszach na rąbek stojący. Docelowo przywrócenie iglic w zwieńczeniach naroży dachu budynku.

Elementy odwodnienia budynku

Obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe z blachy stalowej, ocynkowanej lub powlekanej.

Stan zachowania.

Obróbki blacharskie w stanie niezadawalającym. Od strony elewacji tylnej i pozostałych nieprofesjonalnie montowane kosze i rury spustowe powodujące zaciekanie i zniekształcenie detalu architektonicznego elewacji. Pierwotnie obróbki blacharskie wysunięte były tylko do linii gzymsu

217. Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Stan zachowania elementów odwodnienia obiektu – nieprofesjonalny montaż rynien i rur spustowych spowodował znaczne uszkodzenia ścian elewacji i detalu architektonicznego.

Podłogi i posadzki.

Posadzki zewnętrzne – w podcieniach arkad wejścia głównego posadzka z płyt piaskowca z ryflowanymi, widocznymi brzegami od strony podestu schodów.

Posadzki wewnętrzne: w piwnicach posadzka cementowa zatarta na gładko, w części pomieszczeń płytki lastrico oraz podłogi drewniane z desek. Obecnie w pomieszczeniach piwnic posadzki wtórne cementowe, podłogi drewniane z desek, pod warstwą szlichty cementowej zachowane fragmenty okładziny z płytek lastrico oraz płytek ceglanych, ceramicznych.

Na poziomie parteru w pomieszczeniach ogólnodostępnych posadzka ceramiczna z płytek współczesnych.

W świetlicy i innych pomieszczeniach ogólnodostępnych podłoga drewniana i linoleum, panele podłogowe.

W łączniku podłogi panelowe oraz w korytarzu łącznika z budynkiem penitencjarnym posadzka ceramiczna. Na poziomie poddasza pierwotnie podłogi drewniane, obecnie panele oraz okładziny PCW.

Stan zachowania.

Posadzki i podłogi oryginalne w części zachowane szczątkowo /np. fragmenty posadzki lastrico czy ceramicznych w piwnicach, czy drewniane w salach ogólnodostępnych, drewniane pod wtórnymi warstwami podłóg/. Posadzki wtórne jak również w części wymienione w trakcie kolejnych remontów podłogi drewniane na posadzki cementowe w stanie zadawalającym, Podłogi wtórne pod względem konserwatorskim nie posiadają wartości historycznej dla zachowania zabytkowego charakteru wystroju wnętrza obiektu. Zachowane fragmenty posadzek oryginalnych powinny być podstawą do podjęcia prac konserwatorskich lub rekonstrukcji posadzek w ramach prowadzonych prac remontowych obiektu.

218. *Kalisz. ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Fragment zachowanej posadzki ceramicznej w piwnicach obiektu.*

219. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Wtórne posadzki cementowe w pomieszczeniach piwnicznych.

220. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Fragment zachowanej oryginalnej posadzki w piwnicach obiektu, pod warstwą wtórnej wylewki cementowej.

221. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. W części pomieszczeń parteru i piętra zachowane drewniane podłogi, pochodzące z czasów kolejnych remontów obiektu na przestrzeni XX w.

222. Kalisz, ul. Łódzka nr 2. Dawne więzienie. Budynek administracyjny. Fragment zachowanej podłogi drewnianej na poddaszu i na podestach schodów obiektu.